

Две забележителни места край Велико Търново примамват с мистична красота туристи и археолози. Водопадът Кая бунар (скалният кладенец - от тур. ез.) е райско кътче в района на с. Хотница. Само на 15 км от старата столица той дава начало на екопътека между Дунавската равнина и Предбалкана. Гледката на водната пелена, падаща с грохот от 30 метра височина, е зашеметяваща.

Приказна е и картината, която се открива на 20-ина километра оттам, край павликенското село Лесичери - древен обелиск стърчи сред нивите и събира възхитени погледи. Наричат каменния стълб, който се извисява на 14 м височина още от римско време, "чудото на Лесичери". Но да се върнем на Хотнишкия водопад(снимката вдясно)и екопътеката. По каменни тунели, през които някога е течала вода към разрушена средновековна мелница, се стига до площадка, "кацнала" на върха на водопада. Пътеката криволичи и се спуска в обраслото с бръшляни ждрело на извора Кая бунар.

Землището на Хотница е забележителност не само природна, но и археологическа. Там са открити 70 древни селища - от ранния неолит през античността до късното Средновековие. След опустошително наводнение от р. Бохот на мястото на раннеолитните жилища, вкопани в земята, били издигнати постройки от пръти и глина. "Археологическите находки около Хотница датират разцвета на местната култура към енеолита (V-IV хил. пр. Хр.)

Доказана е принадлежността им към най-ранната цивилизация в Европа. Населението е водело уседнал живот с основен поминък земеделие и скотовъдство", казват великотърновски археолози.

Откритата керамика с графитна орнаментация и предметите с битово предназначение са типични за високоразвита цивилизация и са сходни с находките от халколитния Варненски некропол. Има уникални образци, като малки съдове с дръжки, тип "аскус" за

съхраняване на лечебни вещества, известни на археологията от период 700-800 г. по-късно. Всичко доказва обособяването на прослойка с професионални занаятчийски умения. Историците се натъкнали дори на доказателства за успешни... черепни операции.

Специално внимание заслужава известното златно съкровище от Хотница. То е с общо тегло 310 грама: 44 огърлици, гривни, спирали и пластини от 24-каратово природно злато. Изработени са чрез специална техника на изтегляне. За високо майсторство свидетелстват и останки от вертикален тъкачен стан - нещо рядко за онази епоха, и накити от седефена мида - изключително труден за обработка материал. Отделни образци говорят за традиционни връзки с Черноморието, Средиземноморието и земите отвъд Дунав.

Сред уникалните находки е мраморна статуетка на богинята майка с отвор в средата -

доказателство за упражняване на култа към плодородието според учените. Обитаването на селището е прекратено през IV хил. пр. Хр. Следите от опожаряване дават представа за съдбата на общността. Въоръжени номадски племена от север, означавани като прототракийски, са причинили гибелта на постоянните обитатели на селищната могила. Следващият 800-годишен период е на преходна култура, която в крайна сметка дава начало на високоразвитата тракийска цивилизация.

Само на няколко километра от Хотница се намират два забележителни манастира - "Св. Троица" и Преображенски, разположени между Велико Търново и с. Самоводене. На 3 км от старата столица пък можете да разгледате архитектурния резерват "Арбанаси", а в непосредствена близост - Петропавловския манастир.

Мистериозна колона наред полето край Лесичерие най-високият запазен у нас строеж от римско време. Подобни паметници са характерни за Египет и като цяло съществуват само в Северна Африка.

Пръв Петко Славейков дава сведение за уникалната старина. През 1871 г. мястото е посетено и от австрийския пътешественик Феликс Каниц. Той направил първите

рисунки на паметника. В тях до древната колона стърчи пиедестал на втори стълб, а наоколо са

разхвърляни отломки. Виждат се и останки от монументална сграда - фризове, корнизи, фронтони с релефи, стели с надписи. Каниц допуска, че това е бил храм на богинята на лова Диана.

По-късно наши учени също били привлечени от загадъчния стълб и развалините край него. Навремето братя Карел и Херменгилд Шкорпил изказват хипотезата, че римският император Траян е издигнал стълбовете в чест на победата си над даките в началото на II в. Други са на мнение, че в светилището през римската епоха е бил почитан тракийският Херос.

За първи път се прокрадва и идеята за мавзолей или фамилна гробница на местни първенци, датираща от IV в. Тайнствените обелиски насочват към примери от северноафриканските провинции на обширната Римска империя.

С изясняването на загадката чрез разкопки преди две десетилетия се захваща шефът на Регионалния исторически музей във Велико Търново Иван Църков. "Паметникът беше в плачевно състояние. Още през 30-те години на миналия век части от втория стълб и много елементи от храма са използвани за настилка на пътя между селата Лесичери и Мусина. През 1948 г. текезесари опитали да махнат стърчащото чудо, за да си разчистят нивите. Впрегнали 8 вола да дърпат колоната, но тя останала непоклатима. По-късно били използвани трактори,

